

at vi gør et Forsøg paa ogsaa at kalde den frivillige Udstykning frem igen. Den frivillige Udstykning har en stor Betydning for Danmark, og det forekommer mig, at det er i høj Grad et Forsøg værd, om vi igen kunde faa den i Gang. Jeg haaber, det skal vise sig, at naar vi skaber Betingelser for, at den frivillige Udstykning kan komme til at virke igen, saa vil den i alt væsentligt være i Stand til at klare Sagen.

Ved Lovene af 4. Oktober 1919 har vi faaet gennemført en Udstykning, som man vel med et kort Udtryk kan kalde Statsudstyknings. Jeg er ganske klar over, at dette Udtryk maaske ikke helt ud dækker Sagen. Men jeg mener dog, at naar jeg bruger Udtrykket: Statsudstyknings, er enhver klar over, hvad jeg tænker paa, og at der ikke kan opstaa nogen Misforstaaelse. Jeg skal ikke komme dybt ind paa dette, men kun sige, at det er en bekendt Sag, at disse Love ikke virker overalt i Landet. Der er den Mangel ved dem, at de kun virker paa de Steder, hvor Statens Jord findes, og man har adskillige Steder i Landet haft noget vanskeligt ved at blive fortrolig med dette Forhold. Der er adskillige Steder i Landet, hvor man har staaet ret uforstaaende overfor den Jordpolitik, der er nedlagt i disse Love. Det er navnlig visse Egne af Jylland, hvor det er Tilfældet, men ogsaa andre Steder har det gjort sig gældende. Jeg repræsenterer for Eksempel en Del af Landet — ganske vist en ringe Del —, hvor disse Love har været og er ganske betydningsløse. Jeg tænker her paa Ærø. Paa Ærø er disse Love ude af Stand til at virke, fordi der ikke findes Betingelsen for, at de kan virke, nemlig den af Staten ejede Jord. Man har derovre været tilbøjelig til at mene, at Staten havde stillet andre Egne af Landet noget gunstigere end f. Eks. denne Landsdel. Nu skal det villigt indrømmes, at der overhovedet ikke paa Ærø er store Betingelser for en Udstykning, fordi Ærø vel nok er den Del af Danmarks Land, der er stærkest udstykket i Forvejen; men alligevel vil der altid kunne foregaa nogen Udstykning. Derfor tror jeg, at det er i højeste Grad heldigt, at vi nu faar den gamle Husmandslov kaldt til Live igen. Den vil efterhaanden kunne afhjælpe det Savn, der findes i Egne som de nævnte, og sætte den Udstykning i Gang, der ogsaa i saadanne Egne kan foregaa.

Jeg sagde, at vi ved Loven af 4. Oktober 1919 havde faaet en Slags Statsudstyknings. Nu er Forholdet det, at der ude i Landet er ret delte Meninger om denne Form for Ud-

styknings; det er ingenlunde saadan, at der ude i Landet hersker udelt Begejstring. Man har vel nok Lov at sige, at der i mange Kredse af Befolkningen har været en vis Skepsis overfor disse Love. Jeg indrømmer ganske vist, at navnlig det radikale Parti har gjort sig store Anstrengelser for at overbevise Befolkningen om, at dette Spørgsmaal var løst paa den absolut bedste Maade. Ikke desto mindre tror jeg, Forholdet er det, at der ikke har været den Glæde ude i Landet, som der har været f. Eks. blandt de radikale Politikere, der har været i første Linie med Hensyn til Gennemførelsen af disse Love.

Naar det er Tilfældet, skyldes det efter min Mening bl. a. det, jeg nævnte før, at man mange Steder har ment, at der skete en Begunstigelse af visse Egne af Landet, nemlig de Egne, hvor Statens Jord særlig findes. Men det skyldes i endnu højere Grad den Omstændighed, at praktiske Folk mange Steder har haft den Opfattelse, at de Vilkaar, man gav de Husmænd, der gik ind under disse Love, i Virkeligheden var af en saadan Beskaffenhed, at de paagældende ikke vil kunne klare sig. Der er mange praktiske Landmænd, som har set paa dette med den største Skepsis; naar de har set paa, hvad et saadant Husmandsbrug vilde koste, og hvordan en saadan Husmand vilde komme til at sidde i det, har de faaet den Opfattelse, at det vilde være ganske umuligt for ham at klare sig. Der kan sikkert være noget rigtigt i denne Betragtning; derfor forekommer det mig, at det vilde være af allerstørste Interesse, om det gennem disse Forhandlinger var muligt at faa konstateret, hvorledes disse Love egentlig har virket.

Det synes mig at være af største Betydning at komme til Klarhed over, om disse Love virker paa en saadan Maade, at man med god Samvittighed kan rejse ud i Landet og anbefale Folk at gøre Brug af dem. Selv om man som en af de Folketingsmænd, der sidst er rykket ind i denne Sal, ikke selv har været med til dette Lovgivningsarbejde, ikke har stemt for disse Love, kan man ikke frigøre sig for et vist Medansvar for det. Og man staaer Gang efter Gang overfor dette, at Vælgerne kræver Oplysning om disse Jordlove; Gang efter Gang faar man Opfordring til at komme ud og tale om Jordspørgsmaalet, og det har i alt Fald for mig ikke altid været lige let at imødekomme disse Opfordringer, fordi jeg hidtil har været noget i Vilderede med, hvorledes disse Love virker. Jeg skal ikke nægte, at efter de Eksempler, der nu i den senere Tid er fremdragne fra Kolonien Egholm, er